

Для вирішення проблеми знаходження шляхів та резервів збільшення прибутку підприємства необхідно системно аналізувати ефективність діяльності підприємств та чинники, які впливають на неї, постійно відстежувати і встановлювати резерви з максимізації прибутку і комбінувати різноманітні шляхи підвищення його рівня.

Список літератури: 1. Роль і місце прибутку в економіці підприємства [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.uaeconomic.com/ulens-1956-1.html>

М.В. Рета

БУХГАЛТЕРСЬКА ЗВІТНІСТЬ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Глобальні зміни у розвитку суспільства та функціонуванні світової економіки відбиваються, у першу чергу, на вимогах, критеріях, принципах формування та представлення інформації. Тобто зміна суспільного устрою та економічної ситуації призводить до зміни інформаційних потреб і пріоритетів, а значить, вимагає змін у ключовій інформаційній системі підприємства – бухгалтерському обліку. Бухгалтерський облік представляє собою низку взаємопов'язаних процесів збирання, обробки, накопичення, передачі та зберігання інформації, а результатом цих процесів (а значить і кінцевою ціллю функціонування системи) є саме складання звітності.

Дослідження питань складання та використання бухгалтерської звітності присвячені наукові роботи наших співвітчизників Ф.Ф. Бутинця, С.Ф. Голова, С.А. Кузнецової, Н.М. Малюги, Л.В. Чижевської, В.М. Добровського, В.В. Сопка, Є.В. Мних, О. Адамик, П.Я. Хомина та закордонних колег А. Апчерча, Д. Друрі, Р. Каплана, В.Ф. Палія, Я.В. Соколова, Е.С. Хендріксена, Ч.Т. Хорнгрен. Проте питання щодо адаптації бухгалтерської звітності підприємства для задоволення інформаційних потреб системи прийняття рішень за умови підвищення якості та рівня достовірності релевантної інформації, наразі потребують уваги.

Бухгалтерська звітність складається з фінансової, податкової, статистичної та внутрішньогосподарської. Але у наш час, так склалося, що бухгалтерська звітність найчастіше ототожнюється з фінансовою. Таке ставлення сформувалося завдяки низці досліджень, проведених В.В. Сопко, В.В. Добровським, О.М. Коробко, Е.С. Соколовою, Д.А. Панковим та ін., які ототожнюють бухгалтерську та фінансову звітність. В наслідок цього, питання щодо змісту, структури, підходів до складання саме фінансової звітності на сьогоднішній день є достатньо висвітленими та врегульованими. Іншої думки дотримуються Л.М. Біла, І.Д. Ватуля, Ю.А. Верига, О. Жук, А. Озеран, М.М. Шигун, які вважають, що бухгалтерська звітність є більш широким поняттям, яке включає в себе фінансову звітність. У той же час, досить очевидним є той факт, що існуючі підходи до форми і змісту бухгалтерського звітності вже не задовольняють сучасні інформаційні потреби, а втілення у практику діяльності підприємств таких систем, як економічна додаткова вартість (EVA) або система збалансованих показників (BSC) знижують корисність облікової інформації, яка формується у системі бухгалтерського обліку.

Саме це спонукає до пошуку нових форм, видів та напрямків складання бухгалтерської звітності, які б могли відобразити тенденції розвитку підприємства в умовах динамічного, нестабільного та конкурентного середовища. Так, наприклад, С.А. Кузнєцова пропонує формувати інтегровану управлінську звітність з використанням синергетичного підходу, що передбачає комплексне врахування різних форм і рівнів зв'язків між елементами бухгалтерської звітності та системи управління [2]. П.Я. Хомин використовуючи системний підхід запропонував порядок формування звітності аграрних підприємств, проте він не визначив окрему систему цілей і порядку формування інформаційних вимог [4].

Отже існує певний цикл: склад та структура звітності визначаються видами обліку, а потреба в конкретному виді обліку зумовлена інформаційними вимогами, які визначаються зовнішніми та внутрішніми

користувачами інформації. Таким чином, послідовність процесу формування бухгалтерської звітності в узагальненому вигляді можливо представити наступним чином (рис.1).

На нашу думку, головною проблемою на сьогоднішній день залишається відсутність чіткого розуміння глобальної стратегії розвитку, як на рівні держави так і на рівні окремих підприємств, що в кінцевому рахунку призводить до неможливості остаточно сформулювати вимоги до системи бухгалтерського обліку, і таким чином, знизити рівень інформаційної ентропії.

У той же час, накопичення проблем, щодо формулювання інформаційних вимог призводить до неможливості визначити ступінь якості, надійності та достовірності бухгалтерської інформації та звітності.

Рис. 1. Послідовність побудови системи формування бухгалтерської звітності (узагальнено автором на основі [1-4])

На нашу думку, вимоги щодо інформаційного забезпечення мають формуватися саме в системі менеджменту підприємства та формулюватися у вигляді набору конкретних показників, відповідно до яких вже в бухгалтерському обліку будуть сформовані методи отримання та обробки інформації, складання звітності відповідно до вимог.

Список літератури: 1. Шигун М.М., Іваненко В.О. Види звітності підприємств: підходи до їх класифікації [Електронний ресурс] / М.М Шигун., В.О Іваненко. – Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/4584/1/432.pdf>; 2..Кузнецова С.А. Інтегрована управлінська звітність:глобальні виклики та локальні рішення в епоху ноосфери / С.А. Кузнецова // Економічний нобелівський вісник – 2014 - №1(7) – С. 270-279. 3. Назаренко Т.П. Вимоги до

внутрішньої бухгалтерської звітності / Т.П. Назаренко // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу – 2012 - Вип. 2 (23) – С. 200 – 206. 4. Хомин П.Я. Формування системи звітності сільськогосподарських підприємств та її облікового забезпечення: автореф. дис. ... докт. економ. наук / П.Я. Хомин. – К., 2004. – 30 с.

Л.С. Стригуль, канд. екон. наук., доцент НТУ «ХП», Харків

К.О. Панчева, магістрант НТУ «ХП», Харків

ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ: ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ОБЛІКУ

Власний капітал є основним джерелом формування господарських засобів акціонерного товариства. Його величина характеризує його платоспроможність та кредитоспроможність, забезпеченість коштами для покриття власних зобов'язань.

Метою дослідження є визначення особливостей формування та обліку власного капіталу акціонерного товариства.

Проблеми бухгалтерського обліку формування та змін власного капіталу досліджуються у працях: М.Д. Алексеєнко, Ф.Ф. Бутинця, С.Ф. Голова, В.В. Сопко та інших.

Згідно Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», власний капітал – це частина в активах підприємства, що лишається після вирахування його зобов'язань [1].

Структура власного капіталу залежить від вимог законодавства щодо реєстрації внесків учасників. Кожен з видів капіталу має свою функцію.

Статутний капітал, основною функцією якого є забезпечення регулювання відносин власності. Облік статутного капіталу ведеться на субрахунку 401 «Статутний капітал». Його розмір фіксується в установчих документах і не може бути меншим за встановлену законодавством величину. Статутний капітал публічних та приватних акціонерних товариств, згідно із Законом України «Про акціонерні товариства», не може бути менше суми,